

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

**«Խորհրդահայ մշակույթի կոնցեպտը»
միջազգային գիտաժողովի ծրագիր
(2018 թ. ապրիլի 26-27)**

Գիտաժողովի նիստերը տեղի կունենան Պատմության ֆակուլտետի դահլիճում (Աբովյան, 52): Գիտաժողովի աշխատանքային լեզուներն են հայերենը, անգլերենը և ռուսերենը:

THE YEREVAN STATE UNIVERSITY

**The program of the international conference
“The concept of the Armenian Soviet Culture”**

(April 26-27, 2018)

The conference will take place at the conference hall of the Faculty of History (52 Abovyan str.). Working languages of the conference are Armenian, English and Russian.

Օր 1 Day 1

Ապրիլի 26, 2018 April 26, 2018

- 9:30–9:45 Գիտաժողովի մասնակիցների գրանցում
Registration of the conference participants
- 9:45–9:55 Գիտաժողովի բացումը: Ողջույնի խոսք՝
Պատմության ֆակուլտետի դեկան Է. Մինասյան, մշակութաբանության
ամբիոնի վարիչ Հ. Պետրոսյան
Opening of the conference. Welcome speeches of E. Minasyan, Dean of the Faculty of
History and H. Petrosyan, Head of the Department of Cultural Studies
- 9:55-10:00 Կազմակերպչական հարցեր. կազմ. կոմիտեի անունից Յուլիա Անտոնյան
Clarification of technical issues. On behalf of the organizing committee - Yulia
Antonyan

(զեկուցումների տևողությունը՝ 20 րոպե, հարց-պատասխան՝ 5 րոպե)
(presentations – 20 min. questions&answers session – 5 min.)

Առաջին նիստ-First session (10:00-11:50)

Մարդը, ազգը և ռեժիմը. բռնաճնշման, զոյատևման ու դիմադրության

խորհրդահայ եղանակները

Person, Nation and Regime: Armenian Soviet ways of violence,
survival and resistance

Նիստավար՝ Հ. Պետրոսյան

Facilitator: H. Petrosyan

- 10:00-10:25 **Գոհար Ստեփանյան**, ՀԱԻ, «*Խորին վրդովմունքով բողոքում եմ...*».
խորհրդահայ քաղաքացու ձայնն ընդդեմ քաղաքական բռնությունների:
Gohar Stepanyan, Institute of Archaeology and Ethnography, “*Being deeply concerned
we complain ...*”: the voices of citizens of Soviet Armenia against political repressions.
- 10:25-10:50 **Հարություն Մարության**, ՀԱԻ, Խորհրդայինի քննադատությունը Ղարաբաղյան
շարժման տարիներին (1988-1990):
Harutyun Marutyun, Institute of Archaeology and Ethnography, The critics of the
Soviet during the years of the Karabakh Movement (1988-1990).

- 10:50-11:15 **Արմեն Պետրոսյան**, ՀԱԻ, Խորհրդային առաջնորդների պաշտամունքը Հայաստանում և Լենին-Ստալինյան «Էպոսը»:
Armen Petrosyan, IAE, The cult of soviet leaders in Armenia and the Lenin-Stalin epics.
- 11:15 – 11:40 **Միլենա Բաղդասարյան**, անկախ հետազոտող, Խորհրդային շրջանի ազգային քաղաքականությունը, ինտերնացիոնալիզմի գաղափարախոսությունն ու փոքրամասնությունների ինքնությունն ու իրավունքները. Բաքվում և Բանանց գյուղում ապրած հայերի օրինակը:
Milena Baghdasaryan, independent researcher, National politics, internationalism and human rights and identities of ethnic minorities in the Soviet period: the case-study of Armenians living of Baku and the village of Banants.
- 11:40-12:05 **Համո Սուքիասյան**, ՊԻ, Հոգևորականները Խորհրդային Հայաստանում 1920-ական թվականներին (առօրեականության դրվագներ):
Hamo Sukiasyan, IH, “The priesthood in early Soviet Armenia (1920-es): episodes of the everyday life.
- 12:05-12:25 **Քննարկում – Discussion**
- 12:25-12:45 **Ընդմիջում – Coffee-break**

Երկրորդ նիստ – Second Session (12:45-15:20)

Գենդերային խնդիրները խորհրդահայ հասարակությունում Gender issues in the Armenian Soviet Society

Նիստավար՝ Ս. Նալբանդյան

Facilitator: S. Nalbandyan

- 12:45-13:10- **Սուսաննա Գյուլամիրյան**, Արվեստի և Մշակույթի ուսումնասիրման լաբորատորիա, Ազատագրում թե (ան)թաքույց ստորադասում: Խորհրդային Հայաստանի կանայք արվեստի գործընթացներում:
Susanna Gyulamiryan, Art and Cultural Studies Laboratory, The liberation or the (un)covered discrimination: Soviet Armenian women in the Art related processes.
- 13:10-13.35 **Մարիա Ջասլավսկայա**, ԵՊՀ, Խորհրդային Հայաստանի գենդերային գաղափարախոսության առանձնահատկությունները և դրանց ազդեցությունը ժամանակակից ՀՀ հասարակության գենդերային դիրքորոշումների վրա :
Maria Zaslavskaya, YSU, Peculiarities of gender ideology in Soviet Armenia and its impact on gender attitudes of the modern Armenian Society.

- 13:35-14:00 **Նոնա Շահնազարյան**, ՀԱԻ, Soviet Era State Feminism: Biographical Case-Study from Nagorno-Karabakh /Խորհրդային դարաշրջանի պետական ֆեմինիզմը. Լեռնային Ղարաբաղի կանանց կենսագրական հետազոտությունը/:
Nona Shahnazaryan, IAE, The Soviet Era State Feminism: a biographical case-study from Nagorno-Karabakh.
- 14:00 – 14:20 **Քննարկում – Discussion**
- 14:20 -15:20 **Ճաշի ընդմիջում – Lunch**

Երրորդ նիստ – Third session (15:20-17:20)

**Լեզուն, տեքստը և պատկերը խորհրդահայ մշակույթում:
Language, text and image in the Armenian Soviet culture**

Նիստավար՝ Լ. Աբրահամյան
Facilitator: L. Abrahamyan

- 15:20-15:45 **Դավիթ Գասպարյան**, Կրթության Ազգային ինստիտուտ, Խորհրդահայ գրականության հայեցակարգային ընդհանուր օրինաչափությունները:
Davit Gasparyan, National Institute of Education, The general conception of the Soviet Armenian literature.
- 15:45-16:10 **Իրինա Մարչեսինի**, Բոլոնյայի համալսարան (Իտալիա), Խորհրդային Հայաստանի ձևավորումը լեզվի միջոցով. Ռուսական ուղղագրական ռեֆորմի արդյունքները:
Irina Marcesini, Bologna University (Italy), Shaping Soviet Armenia through language. On the effects of the Russian Orthographic Reform.
- 16:10-16:35 **Սառա Նալբանդյան**, ԵՊՀ, Սոցիալիզմի «կառուցումը» վաղ խորհրդահայ կինոյում:
Sara Nalbandyan, YSU, The construction of “social realism” in the early Armenian Soviet cinematography.
- 16.35-17.00 **Լիլիթ Սարգսյան**, Ռուսական Արվեստի թանգարան, Քաղաքականի և գեղագիտականի միջև. հայ գեղանկարչությունը «Ձնհալի» համատեքստում:
Lilit Sargsyan, Museum of Russian Art, Between the politics and the estheticism: the Armenian art in the context of the “Thaw” period.
- 17.00- 17.20 **Քննարկում – Discussion**
- 17.20 - 17.30 **Ընդմիջում – Coffee-break**

Չորրորդ նիստ – Forth session (17:30-19:20)
Խորհրդային ժամանակների սոցիալական ու դիսկուրսիվ պրակտիկաները
Social and discursive practices of the Soviet times

Նիստավար՝ Յու. Անտոնյան
Facilitator: Yu. Antonyan

- 17.30-17:55 **Աղասի Թադևոսյան**, ՀԱԻ, Ուշխորհրդային մոդեռնությունը և դրա հետքը հետխորհրդային Հայաստանի հասարակական կյանքում:
Aghasi Tadevosyan, IAE, The late soviet modernism and its vestiges in the public life of post-soviet Armenia.
- 17:55-18.20 **Գագիկ Ժամհարյան**, ՊԻ, ՎՊՀ, Նյութական ապահովության գործոնը խորհրդահայ մտավորականության ներկայացուցիչների և իշխանությունների շփումներում (1920-ական թթ.):
Gagik Zhamharyan, IH, VSU, The factor of material benefits in the relationships between authorities and the Soviet Armenian Intelligentsia (the period of 1920-ies).
- 18.20-18.45 **Նվարդ Երնջակյան**, ԵՊՀ, Լեզվամշակութային դիտարկումներ խորհրդահայ դիսկուրսի համատեքստում:
Nvard Ernjakyan, YSU, Linguo-cultural observations in the context of the Armenian Soviet discourse.

18:45-19:05 Քննարկում – Discussion

Օր 2 Day 2

Ապրիլի 27, 2018 April 27, 2018

Առաջին նիստ – First Session (10.00-12.05)

**Քաղաքային կառուցապատման ու տարածության կազմակերպման մշակութային
առանձնահատկությունները խորհրդային ժամանակներում**
The Armenian city and the organization of the urban space in the Soviet times.

Նիստավար՝ Ա. Թադևոսյան
Facilitator: A. Tadevosyan

- 10.00-10.25** **Լևոն Աբրահամյան**, ՀԱԻ, Ճարտարապետը որպես խորհրդային սպրեյլաձևի թելադրող:
Levon Abrahamyan, IAE, Architect as a creator of the soviet life style.
- 10.25-10.50** **Գայանե Շագոյան**, ՀԱԻ, Վաղ խորհրդային Լենինականը մոդեռնիզմի, կոնստրուկտիվիզմի և օրիենտալիզմի միջև:
Gayane Shagoyan, IAE, Early Soviet Leninakan between modernism, constructivism and orientalism.
- 10.50-11.15** **Հարություն Վերմիշյան**, ԵՊՀ, Խորհրդային Երևանի բնակատարածության ձևավորման գաղափարախոսական և մշակութային պրակտիկաները:
Harutyun Vermishyan, YSU, The ideological and cultural practices of the formation of a living space of Soviet Yerevan.
- 11.15-11.40** **Լորի Խաչատրյան**, Քորնելի Համալսարան (ԱՄՆ), Toward an Archaeology of Soviet Ruins (Խորհրդային փլատակների հնագիտության հարցի շուրջ):
Lori Khachaturian, Cornell University (USA), Toward an Archaeology of Soviet Ruins.

11.40-12:00 - **Քննարկում – Discussion**

12.00 – 12.15 **Ընդմիջում – Coffee-break**

Երկրորդ նիստ – Second session (12.15- 13:55)

Խորհրդային գյուղի սոցիալական և մշակութային փոխակերպումները

Social and cultural transformations of the Armenian Soviet village

Նիստավար՝ Գ. Շագոյան
Facilitator: G. Shagoyan

- 12:15-12:40 **Նելլի Մանուչարյան**, ՀԱԲ, Խորհրդային Հայաստանի գյուղացին ընդդեմ կոլլեկտիվացման. Հակակոլտնտեսային դիմադրության եղանակները 1929-1930թթ:
Nelli Manucharyan, IAE, Soviet peasants against the collectivization: the Anti-kolkhoz movements in 1929-30.
- 12:40-13:05 **Էվիյա Հովհաննիսյան**, Սանկտ-Պետերբուրգի Եվրոպական համալսարան, «Ուրվական բնակավայրեր». Հին Հարժիսի լքման և վերօգտագործման պատմությունը Խորհրդային Միության տարիներին:
Eviya Hovhannisyan, European University of Saint-Petersburg, A Study of the Shrinkage and Re-use of Old Harzhis during the Soviet Period.
- 13:05-13:30 **Յուլիա Անտոնյան**, ԵՊՀ, Գյուղական կրոնականության «նեո-արխաիկացումը» խորհրդային աշխարհիկացման ենթատեքստում:
Yulia Antonyan, YSU, The neo-archaization” of the village religiosity in the context of the soviet secularization.
- 13.30-13.50 **Քննարկում – Discussion**
13.50 -15:00 **Ճաշի ընդմիջում – Lunch**

Երրորդ նիստ – Third Session (15:00-17:00)

«Ազգային մշակույթի» և «ազգային ժառանգության» կերտման
ռազմավարություններն ու մեխանիզմները
Mechanisms and strategies of construction of the
“national culture” and the “national heritage”

Նիստավար՝ Հ. Մարության
Facilitator: H. Marutyan

- 15.00-15.25 **Հայկուհի Մուրադյան**, ԵՊՀ, Ագիտ-պրոպըր և Խորհրդային Հայաստանի մշակութային քաղաքականության մեջ ազգային ու պատմական ժառանգության արդիականացումը:
Haykuhi Muradyan, YSU, The “Agit-prop” and the modern re-interpretation of national and historical heritage within the cultural politics of Soviet Armenia.
- 15:25-15:50 **Համլետ Պետրոսյան**, ԵՊՀ, Աղվանական սինդրոմ. Խորհրդահայ հայագիտությունն ընդդեմ հայ մշակութային ժառանգության ադրբեջանական բռնալուրացման (20-րդ դարի 60-80-ական թվականներ):
Hamlet Petrosyan, YSU, The Albanian syndrome: Soviet Armenology against the Azerbaijanis’ attempts of the appropriation of the Armenian cultural heritage (1960-70).
- 15.50-16.15 **Կարինե Բազեյան**, ՇՀՀԿ, Ժողովրդական և դեկորատիվ կիրառական արվեստը խորհրդային Հայաստանում:
Karine Bazeyan, SCAS, The concept of the Folk Art in Soviet Armenia.
- 16.15 – 16.40 **Քննարկում - Discussion.**
16:40 – 17:00 **Ընդմիջում – Coffee-break**

Չորրորդ նիստ – Forth session (17:00-19:30)

Երիտասարդ գիտնականների զեկուցումներ – Presentations of the PhD students

Նիստավար՝ Հ. Մուրադյան

Facilitator: H. Muradyan

- 17.00-17.25 **Աիդա Պապիկյան**, Բանավոր պատմության կենտրոն (ՀԱԻ), Թշնամու կերպարի ձևավորումը և նրա ընկալումը Հայրենական պատերազմի տարիներին
Aida Papikyan, Center of Oral History of IAE, Construction and perception of the image of Enemy during the World War II.
- 17:25-17:50 **Անի Նազարյան**, ԵՊՀ, ՀԽՍՀ առաջին տարիներին Հայաստանի ազգային պատկերասրահի հայկական ֆոնդի ձևավորումն ու համալրումը:
Ani Nazaryan, YSU, The formation of art collections of the National Gallery of Armenia in the first years of the Soviet rule.
- 17:50-18:15 **Մերի Դալլաքյան**, ԵՊՀ, Ռուսական արվեստի թանգարան, Տիկնիկը՝ խորհրդային քաղաքացու ձևավորման գործընթացում:
Meri Dallakyan, YSU, Museum of Russian ArtPuppets in the process of the formation of the Soviet citizen.,

- 18:15-18:40 **Տաթևիկ Մկրտչյան**, ԵՊՀ, Հոբելյանական տարեկից նշելու խորհրդային ավանդույթը և դրա արտացոլումը հայ մեդալային մշակույթում:
Tatevik Mkrtchyan, YSU, The soviet tradition of the celebration of jubilees and the culture of awards.
- 18:40 – 19:05 **Անահիտ Ղարիբյան**, ԵՊՀ, Հայաստանի խորհրդային հուշարձանները:
Anahit Gharibyan, YSU, Soviet monuments of Armenia.
- 12.05-12:25 - **Քննարկում – Discussion**

Գիտաժողովի փակում
Closing of the conference

Հապավումներ՝

ՀԱԻ – ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ

ԵՊՀ – Երևանի Պետական Համալսարան

ՎՊՀ – Վանաձորի Պետական Համալսարան

ՊԻ – Պատմության ինստիտուտ

ՇՀՀԿ - ՀՀ ԳԱԱ Շիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոն

Abbreviations:

IAE – Institute of Archeology and Ethnography of Academy of Science of RA

YSU – Yerevan State University

VSU – Vanadzor State University

IH - Institute of History of Academy of Science of RA

SCAS - Shirak Center for Armenological Studies